

יום ג', י"ב בכסלו תשס"ו (13 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

"דע את עמך" [המשך המסע לקהילות תפוצות ישראל]

אוסטריה –

לפני כ-2000 שנה, השתלטו הרומאים על שטח אוסטריה, וכעבור כ-500 שנה, עם התפרקות הקיסרות הרומית, החלו שבטים גרמניים וסלבים לחדור לאזור. לפי האגדה היתה ממלכה יהודית באוסטריה שכונתה בשם **יודאיספטן** בשטח אוסטריה של היום עוד לפני שהאזור תועד תיעוד היסטורי. יש להניח שהיהודים הגיעו לחבל ארץ זה עם הרומאים, אולם העדות הקדומה ביותר ליהודים היא מהמאה ה-10: בתעודה רשמית מוזכרים היהודים בשנת 466 (906, בדיוק לפני 1100 שנה!). בימי הביניים הם ישבו בעיקר בעיר הבירה **וינה** וסביבותיה. יש עדות שבשנת 496 (1204) היה שם בית כנסת. לפני כ-700 שנה, עבר השלטון לידי מלכי שושלת הבסבורג. חיי היהודים באוסטריה רצופים תקופות של שגשוג ושפל, רדיפות אנטישמיות ועלילות דם בעידוד הכנסייה. בין גדולי אוסטריה לפני כ-600 שנה ידועים ר' יצחק בר משה, בעל "אור זרוע", ור' אביגדור בן אליהו הכהן. בשנת 5181 (1421), הועלו 270 מיהודי המדינה על המוקד והשאר גורשו. המדינה נתכנתה בפי היהודים "**ארץ הדמים**". לאחר זמן רב החלה הקהילה היהודית להתחדש באוסטריה ושוב החלה לפרוח. בתקופת הקונטר-רפורמאציה, היהודים סבלו מגזרות שונות ובמאה ה-18 נחקקו חוקים שהגבילו את מספרם במדינה. אחד החוקים הוא **שרק לבן הבכור מותר לשאת אישה**. בשנת 1803 חיו באוסטריה 332 משפחות יהודיות, וכ-87,000 ברחבי האמפריה ההבסבורגית.

בשנת תרכ"ז (1867) התאחדו אוסטריה והונגריה, וקמה הקיסרות האוסטרית-הונגרית. באותה שנה, הושוו זכויות היהודים באוסטריה לזכויות שאר בני הדתות, אולם האנטישמיות לא שקטה. בשנות מלה"ע הראשונה, לחמה אוסטריה-הונגריה לימין גרמניה נגד בריטניה, צרפת, רוסיה, איטליה וארה"ב. בעקבות תבוסת גרמניה ואוסטריה, התפרקה האמפריה האוסטרית-הונגרית, ואוסטריה נעשתה רפובליקה. בשנת תרח"ץ (1938), השנה שבה פרש היטלר לאוסטריה וסיפחה לגרמניה, חיו שם כ-200,000 יהודים. מיד עם הסיפוח החלה רדיפת היהודים. כ-70,000 מהם ניספו, ואוסטריה הוכרזה כ**מדינה ללא יהודים**. לאחר מלה"ע ה-II, חזרו יהודים לאוסטריה. ב-1983 היו באוסטריה 7,500 יהודים רשומים ו-4,000 לא רשומים בתור יהודים.

[אנציקלופדיה לבית ישראל \ <http://he.wikipedia.org/wiki/%D7%90%D7%95%D7%A1%D7%98%D7%A8%D7%99%D7%94>]

אחד ממוקדי החיים היהודיים בכל מקום הוא **שחיטת בהמות על-פי הלכה**. **בוינה בירת אוסטריה** הוצא איסור בשנת 1925 על השחיטה ללא הימום ע"י מכה בראש, על-ידי האנטישמי הידוע **קרל ליגר** בתוקף סמכותו כראש העיר. אולם המושל של אוסטריה התחתית הגביל איסור זה, שלא יחול על השחיטה היהודית, כאקט אנטי-קונסטיטוציוני, שכן הוא מגביל חופש הדת. באוסטריה העילית הוכנס בשנת 1958 איסור על השחיטה הכשרה, בהסתמך על החוק האוסטרי משנת 1953 להגנת הבהמה מאכזריות. מאמצי הקהילה היהודית בלינץ להשיג מבית הדין לחוקה ביטול האיסור כנוגד לעקרונות החוקה הפדרלית על חופש הדת - טרם הוכתרו בהצלחה. <http://www.daat.ac.il/daat/kitveyet/sinay/hamavak-4.htm>

"קומה אלוקים, שופטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים." [תהלים פ"ב 8]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי** בשבת

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל